



Gospodarsko istraživanje 2023.

Rezultati gospodarskog istraživanja
Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore za 2023.



Deutsch-Kroatische
Industrie- und Handelskammer
Njemačko-hrvatska industrijska
i trgovinska komora

Sadržaj

POZADINA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA	3
GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA	3
GOSPODARSKI POKAZATELJI	3
OČEKIVANJA I PROCJENA GOSPODARSKOG STANJA	4
RAZVOJ PRODAJE I IZVOZA	6
RAZVOJ BROJA ZAPOSLENIH	7
RAZVOJ IZDATAKA ZA ULAGANJE	8
GOSPODARSKO-POLITIČKI POKAZATELJI	9
RAD AKTUALNE HRVATSKE VLADE	9
RAT U UKRAJINI	10
ULAZAK HRVATSKE U EURO PODRUČJE I SCHENGENSKI PROSTOR	11
UVJETI POSLOVANJA I KVALITETA LOKACIJE	12
UTJECAJ EU FONDOVA NA POSLOVANJE	14
O NJEMAČKO-HRVATSKOJ INDUSTRIJSKOJ I TRGOVINSKOJ KOMORI	15

POZADINA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Osamnaesto gospodarsko istraživanje Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore provedeno je u razdoblju od 13. veljače do 17. ožujka 2023. godine. Istraživanje je istovremeno provedeno u 16 zemalja Srednje i Istočne Europe, a u ovogodišnjem je istraživanju sudjelovalo ukupno 1620 poduzeća.

Na razini Hrvatske u istraživanju je sudjelovalo ukupno 141 poduzeće iz domaćih, njemačkih i inozemnih krugova, od čega ih 62 % posluje unutar uslužnog sektora, 37 % unutar industrijskog i građevinskog sektora, dok 14 % čine poduzeća koja se bave trgovinom. Gotovo 90 % poduzeća čine mala i srednja poduzeća. 61 % sudionika istraživanja sjedište poduzeća imaju u Hrvatskoj (od toga 79 % u Zagrebu ili Zagrebačkoj županiji), 39 % u Njemačkoj, a 7 % u Austriji.

Cilj istraživanja je zabilježiti očekivanja poduzeća i njihovu ocjenu gospodarskog stanja te identificirati izazove s kojima se poduzeća suočavaju tijekom poslovanja u Hrvatskoj.

Svi podaci u ovom istraživanju izraženi su u postotcima.

GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Gospodarsko stanje i očekivanja za 2023. godinu

58 % sudionika istraživanja ocjenjuje sadašnju gospodarsku situaciju u Hrvatskoj zadovoljavajućom. Samo 22 % ispitanika izgleda za hrvatsko gospodarstvo ove godine smatra lošijima od prethodne godine. U odnosu na prošlogodišnje istraživanje, poslovna su očekivanja poduzetnika pesimistična te svega 23 % ispitanika očekuje poboljšanje poslovne situacije u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu.

Kvaliteta lokacije

Hrvatska se svrstala u prvih 5 najatraktivnijih lokacija za ulaganje među 16 zemalja Srednje i Istočne Europe. Broj poduzeća koja bi Hrvatsku ponovno odabrala kao lokaciju za ulaganje je 81 %, što je vrlo sličan postotak kao u istraživanjima provedenim 2022. i 2021. godine.

Prijetnje u gospodarskom razvoju i nedostaci poslovanja u Hrvatskoj

Najvećim rizikom u poslovanju ocjenjen je nedostatak stručne radne snage (51 %), porast cijena energenata (48 %) te trošak rada (41 %). U prvih 5 limitirajućih faktora poslovanja u Hrvatskoj gospodarstvenici navode: nedovoljnu borbu protiv korupcije, porezna opterećenja, porezni sustav, javnu upravu i netransparentnost javne nabave.

Rat u Ukrajini i njegove gospodarske posljedice

Kratkoročne ekonomske posljedice ruske invazije na Ukrajinu očituju se prije svega u višim cijenama energenata, sirovina i pripremnih radova (82 % ispitanika), poremećajima i lancima opskrbe i logistike (46 %), nedostatku sirovina i inputa (27 %) i povećanoj pravnoj nesigurnosti (19 %).

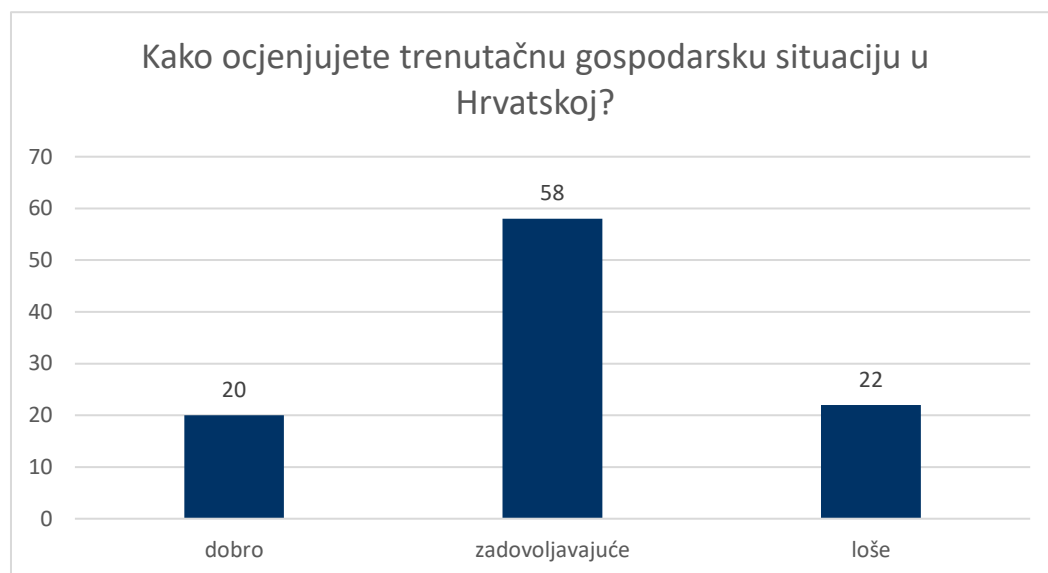
Ulazak Hrvatske u euro područje i schengenski prostor

Poduzetnici su vrlo optimistični oko gospodarskih posljedica ulaska Hrvatske u euro područje i Schengen. 71 % ocjenjuje da će se poslovanje u euro području pozitivno odraziti na poslovanje njihovog poduzeća, dok 77 % ispitanika smatra kako će se ulazak Hrvatske u Schengen pozitivno odraziti na poslovanje, a 0 % ispitanika negativno ocjenjuje gospodarske posljedice ulaska Hrvatske u Schengen.

GOSPODARSKI POKAZATELJI

OČEKIVANJA I PROCJENA GOSPODARSKOG STANJA

Nešto više od polovice sudionika provedenog istraživanja (58 %) ocjenjuje trenutnu gospodarsku situaciju u Hrvatskoj zadovoljavajućom, dok 20 % ispitanika navodi da je trenutna gospodarska situacija u Hrvatskoj dobra. 2022. godine 43 % ispitanika gospodarsku je situaciju ocijenilo zadovoljavajućom, dok ju je gotovo polovica, 49 %, ocijenilo lošom.



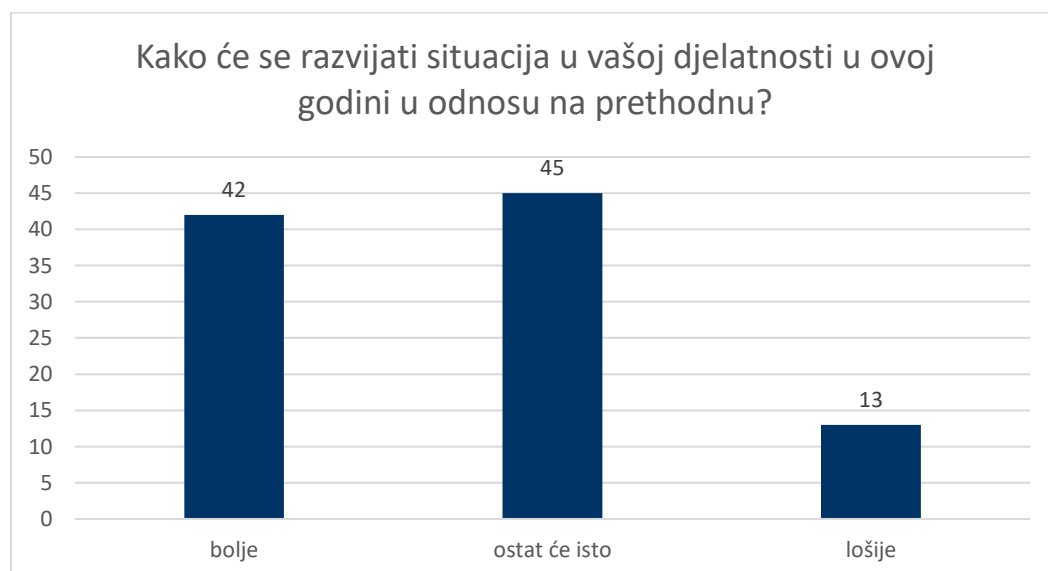
22 % ispitanika ocjenjuje izgleda za hrvatsko gospodarstvo u ovoj godini lošijim nego prošle godine (2022.: 33 %, 2021.: 32 %). Njih 55 % očekuje da će izgledi za 2023. ostati nepromijenjeni u odnosu na 2022. godinu (2022.: 44 %). S druge strane, svega 23 % sudionika očekuje poboljšanje gospodarskih izgleda za tekuću godinu u odnosu na prethodnu godinu (2022.: 33 %).



Kada se govori o gospodarskom stanju u industriji u kojoj poduzeća posluju, 57 % sudionika istraživanja ocjenjuje trenutnu situaciju u svojoj industriji zadovoljavajućom, što je 11 % bolji rezultat u odnosu na prošlogodišnji. 2019. godine taj je rezultat bio sličan ovogodišnjem rezultatu i iznosio je 51 %. S druge strane, broj poduzeća koje trenutnu situaciju u pojedinoj industriji klasificiraju kao lošu pao je s 34 % u 2019. godini na 23 % 2021. godine, a u 2022. godini iznosio je 18 %. 2023. godine iznosi svega 11 %. Otprilike trećina poduzeća koje su sudjelovale u ovogodišnjem istraživanju (32 %) ocjenjuje trenutačnu situaciju u svojoj industriji dobrom.

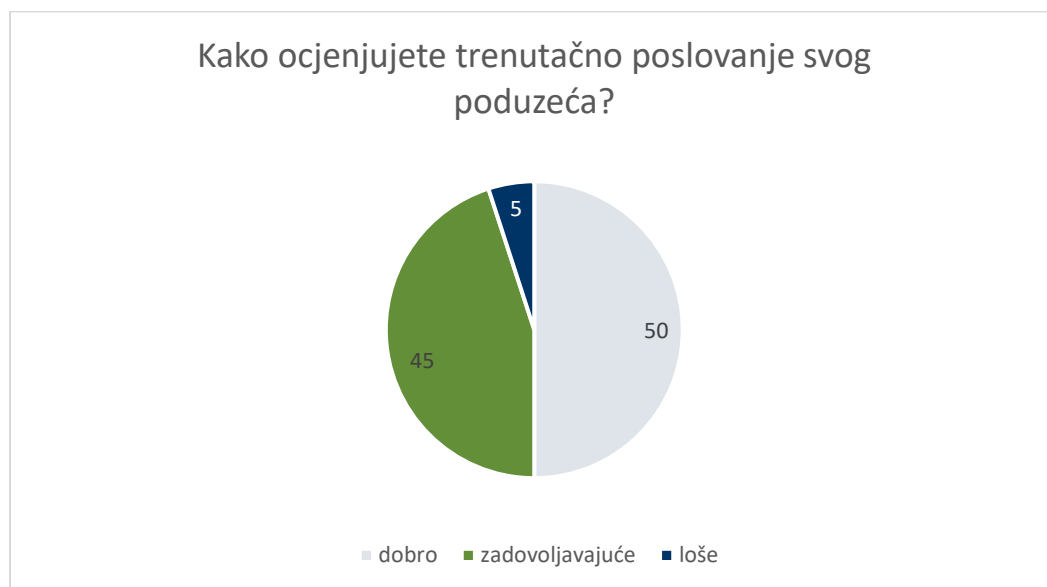


Razvoj djelatnosti u kojoj poduzeća posluju u odnosu na prošlu godinu ocijenjen je gotovo isto kao 2022. godine, a iznosi 42 %. 45 % sudionika istraživanja navodi da će se situacija u njihovoj djelatnosti 2023. godine razvijati jednako u odnosu na prethodnu godinu. Pesimistično je 13 % poduzetnika koji smatraju da će situacija u njihovoj djelatnosti razvijati lošije ove godine u odnosu na prethodnu godinu.

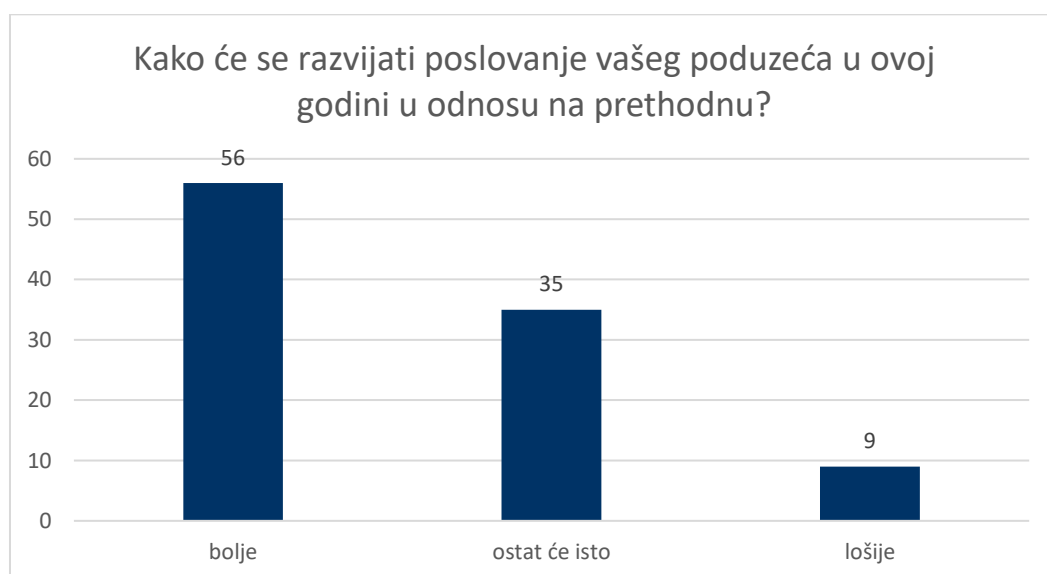


Kao i prethodnih godina poduzeća ocjenjuju vlastito poslovanje boljim od opće gospodarske situacije. Udio poduzeća koje svoju trenutnu poslovnu situaciju opisuju dobrom porastao je s 27 % u 2019. na 44 % u 2021. godini koji je 2022. godine iznosio 46 %. Ove godine 50 % poduzetnika trenutačno stanje svoje

poduzeća ocjenjuje dobrim. Samo 5 % sudionika ocjenjuje vlastitu poslovnu situaciju lošom u 2023. godini, dok njih 45 % ocjenjuje zadovoljavajućom.

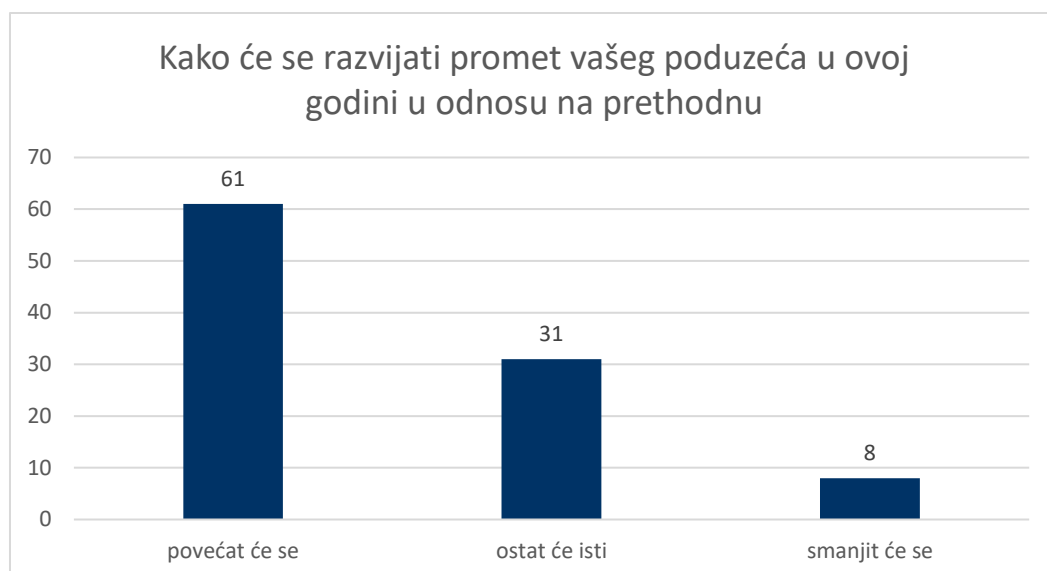


Udio poduzeća koje očekuju poboljšanje poslovanja svojih poduzeća u ovoj godini u odnosu na prethodnu iznosi 56 %, što je 13 % više u odnosu na podatke iz 2022. godine (43 %). 35 % sudionika istraživanja ne očekuje promjene u poslovanju vlastitih poduzeća u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu (2022.:50 %). Njih 9 % očekuje pogoršanje poslovne situacije njihovih poduzeća u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu (2021.:7 %; 2019.:12 %).

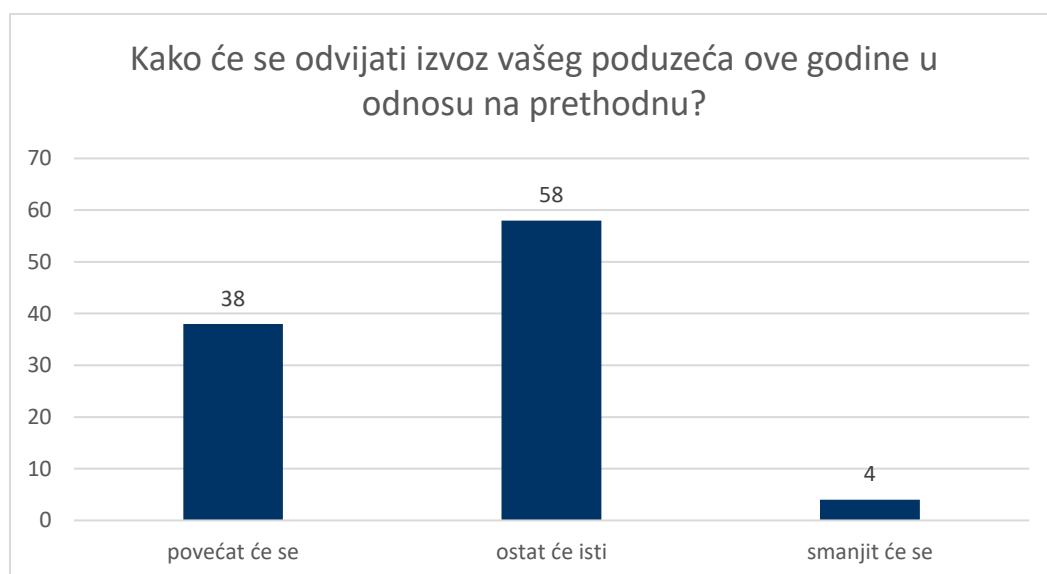


RAZVOJ PRODAJE I IZVOZA

Poduzeća su optimističnija kada je riječ o povećanju prometa u 2023. godini (61 %), što je u odnosu na 2022. godinu (43 %) porast za gotovo 20 %. 31 % poduzeća ne očekuje promjene u prodaji u tekućoj godini (2022.:28 %; 2021.:48 %), dok samo 8 % očekuje smanjenje prodaje u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu (2021.:11 %; 2019.:9 %).



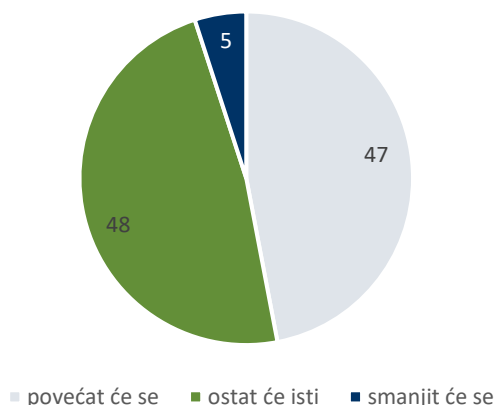
Udio poduzeća koja očekuju povećanje izvoza u tekućoj godini u odnosu na prethodnu iznosi 38 % (2022.:36 %; 2021.:23 %). Više od polovice ispitanika, 58 %, očekuje da će izvoz njihove poduzeća ove godine ostati nepromijenjen u odnosu na 2022. godinu (2021.:65 %). Neznatan broj ispitanika, njih 4 % očekuje pad izvoza (2022.: 7 %; 2021.:13 %; 2019.:10 %).



RAZVOJ BROJA ZAPOSLENIH

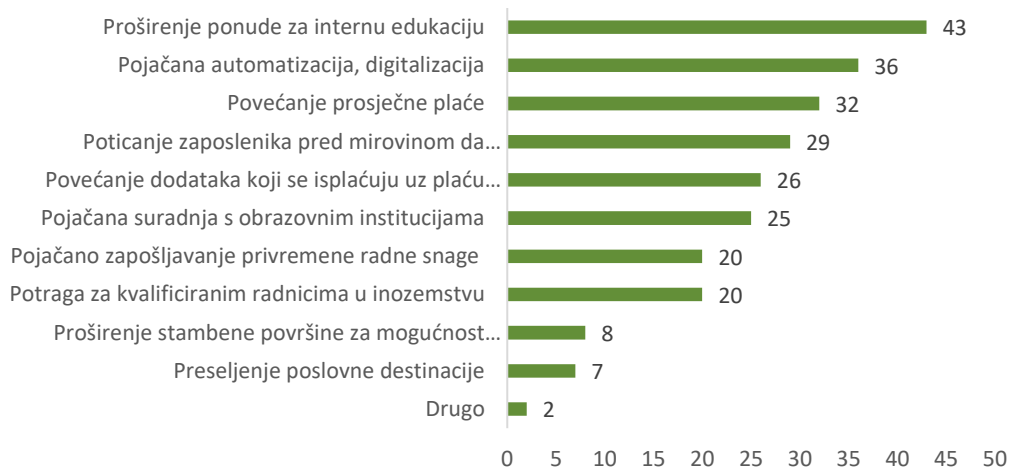
47 % poduzeća očekuje rast broja zaposlenika u vlastitom poduzeću u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu, što je vrlo sličan rezultat kada uspoređujemo s prošlogodišnjim istraživanjem, kada je 52 % ispitanika procjenjivalo rast broja zaposlenih u njihovom poduzeću, dok je 2021. godine taj broj iznosio 35 %. Udio poduzeća koja govore o padu broja zaposlenih pao je sa 16 % u 2019. na 11 % u 2021. godini, da bi isti činio 5 % u 2022. i 2023. godini. Otprilike polovica sudionika istraživanja (48 %) ne očekuje promjenu broja zaposlenih u njihovom poduzeću u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu.

Kako će se kretati broj vaših zaposlenika u ovoj godini u odnosu na prethodnu?



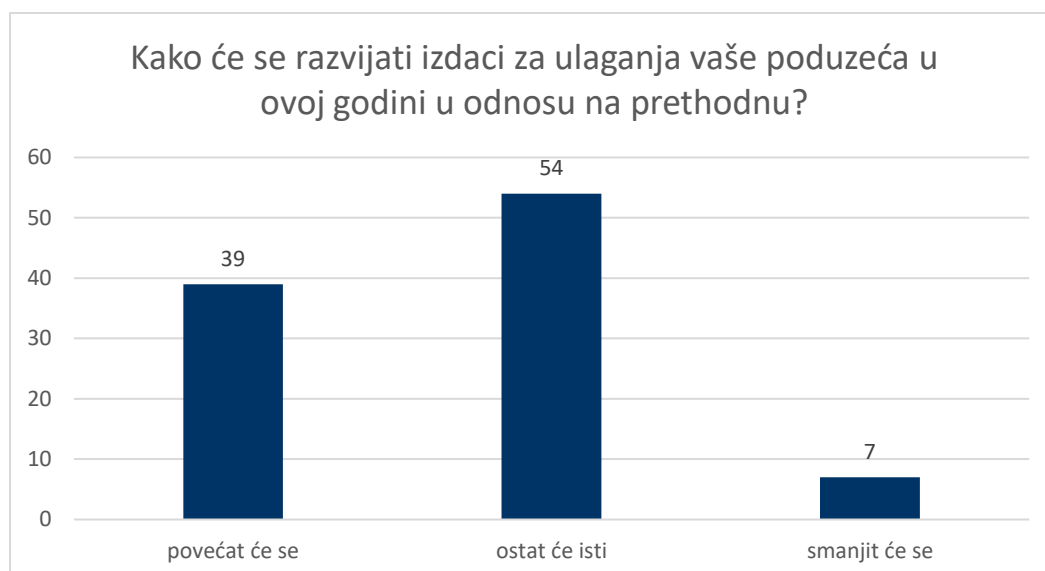
Na pitanje, koje mjere su poduzetnici poduzeli ili planiraju poduzeti kako bi ublažili posljedice nedostatka kvalificirane radne snage na prvom mjestu navode proširenje ponude za internu edukaciju zaposlenika, zatim pojačanu automatizaciju i digitalizaciju, a na trećem mjestu povećanje prosječne plaće zaposlenika.

Koje mjere ste poduzeli ili planirate poduzeti kako biste ublažili posljedice nedostatka kvalificirane radne snage?



RAZVOJ IZDATAKA ZA ULAGANJE

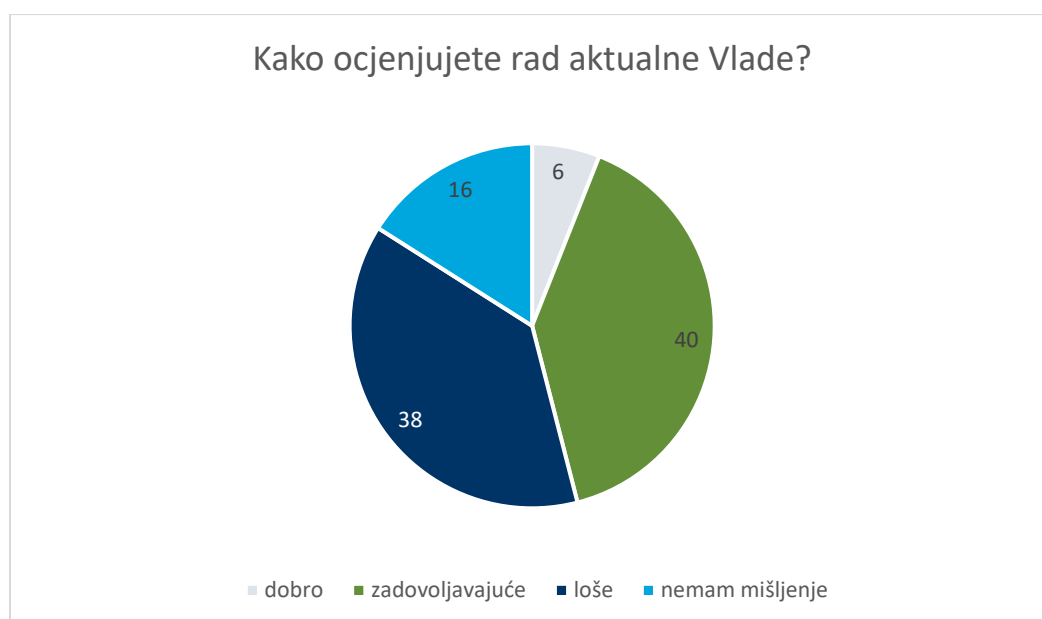
Slično kao 2019., 2021. i 2022. godine, otprilike polovica poduzeća koja su sudjelovala u istraživanju očekuje da će kapitalni rashodi ostati jednaki u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu (54 %). 39 % poduzeća očekuje da će se njihovi kapitalni izdaci povećati u 2023. godini u odnosu na prethodnu. Broj poduzeća koje govore o smanjenju izdataka za ulaganje pao je s 21 % u 2019. na 16 % 2021., potom na 11 % 2022. godine te u 2023. iznosi 7 %.



GOSPODARSKO-POLITIČKI POKAZATELJI

RAD AKTUALNE HRVATSKE VLADE

Vezano za gospodarsko-političke čimbenike koji utječu na poslovanje poduzeća, 40 % ispitanika ocjenjuje rad aktualne hrvatske Vlade zadovoljavajućim, dok njih 38 % rad aktualne Vlade smatra lošim. Svega 6 % gospodarstvenika rad Vlade ocjenjuje dobrim. 2022. godine 12 % ispitanika rad aktualne Vlade ocijenilo je dobrim što predstavlja pad od 50 %.

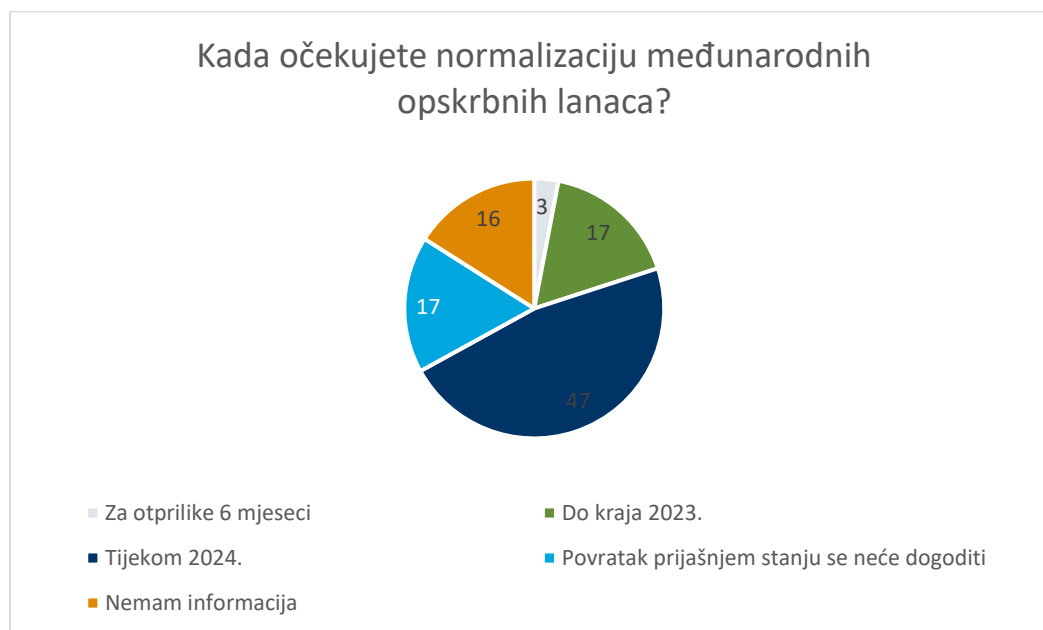


RAT U UKRAJINI

Gospodarske posljedice rata u Ukrajini utjecale su na hrvatsko gospodarstvo, a gospodarski su šokovi na tržištu i dalje prisutni. Kratkoročne ekonomske posljedice očituju se prije svega u višim cijenama energenata, sirovina i pripremnih radova, poremećajima u opskrbnom lancu i logistici, nedostatku sirovina i inputa, smanjenju dolaznih narudžbi, povećanoj pravnoj nesigurnosti, smanjenju dolaznih narudžbi i gubitku poslovnih partnera.

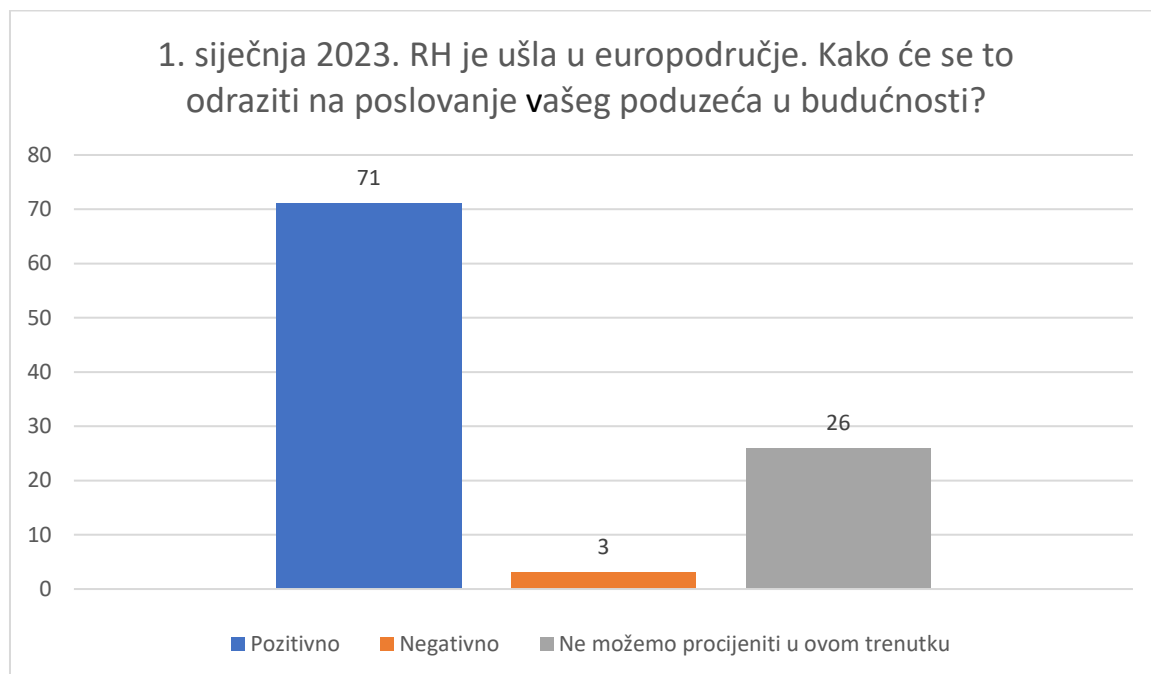


Gotovo polovica ispitanika, njih 47 %, smatra da će tijekom 2024. godine doći do normalizacije međunarodnih opskrbnih lanaca, dok njih 17 % smatra da do normalizacije neće doći. Jednak postotak (17 %) smatra kako normalizaciju možemo očekivati do kraja 2023. godine.



ULAZAK HRVATSKE U EURO PODRUČJE I SCHENGEN PROSTOR

Ulazak Hrvatske u euro područje i Schengen 1. siječnja 2023. godine stvara pozitivnu gospodarsku klimu, stoga se 71 % ispitanika izjasnilo kako će ulazak Hrvatske u euro područje imati pozitivan učinak na poslovanje njihovih poduzeća. Svega 3 % poduzetnika smatra da će njihova poduzeća poslovati negativno nakon ulaska Hrvatske u euro područje.

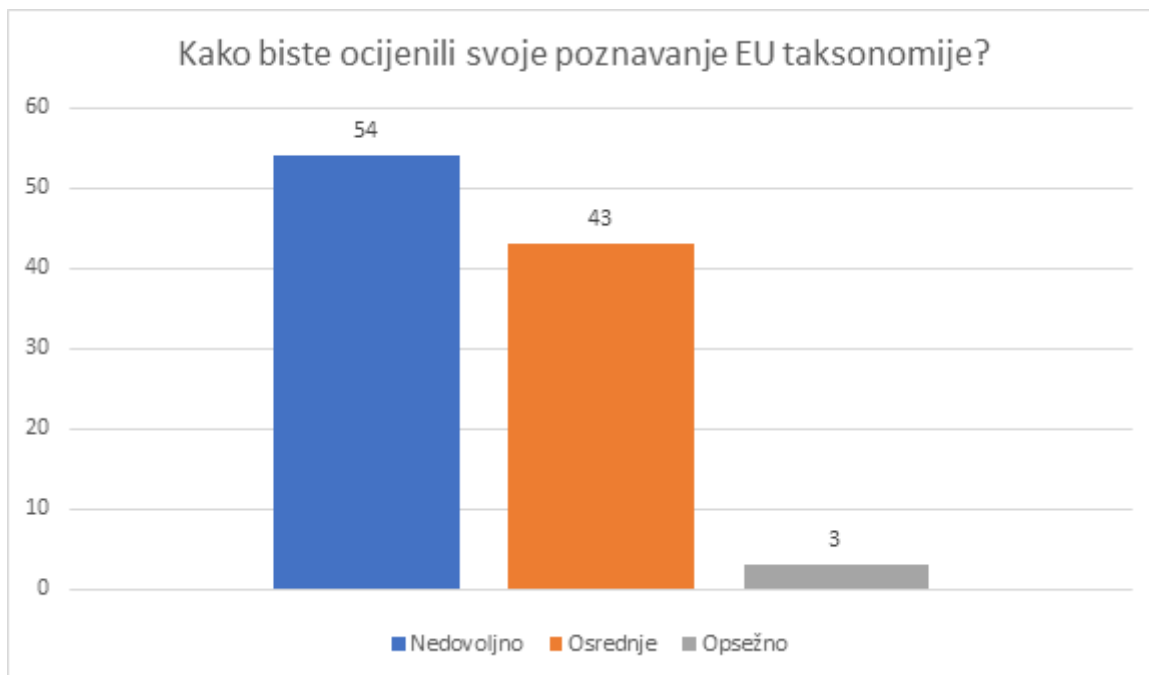


Kada je riječ o ulasku u schengenski prostor, pozitivno je 77 % gospodarstvenika dok njih 23 % u ovom trenutku ne može procijeniti utjecaj ulaska Hrvatske u Schengen na poslovnu situaciju.



Poznavanje EU taksonomije

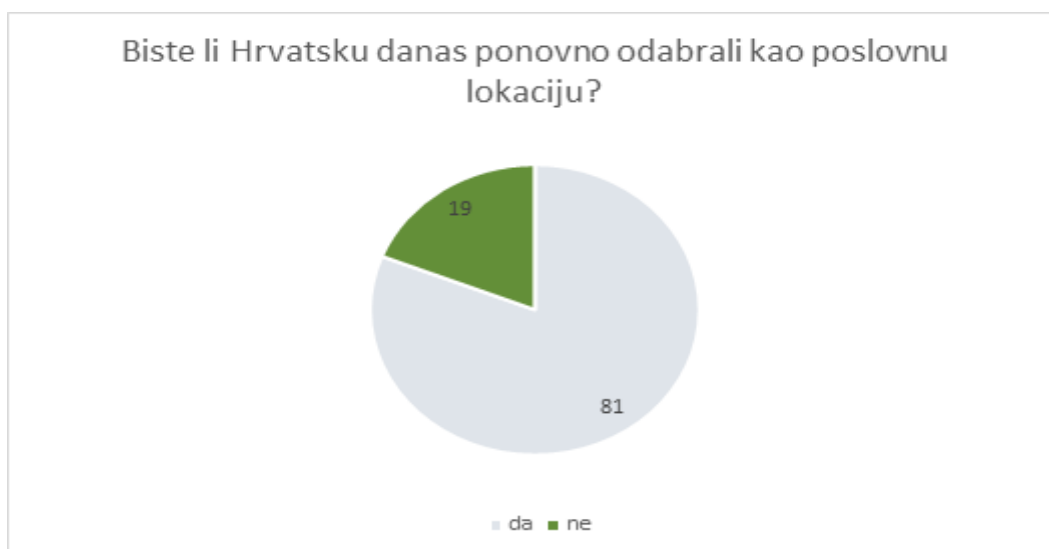
Više od polovice (54 %) ispitanika odgovara kako je njihovo poznavanje EU taksonomije nedovoljno, dok njih svega 3 % znanje o EU taksonomiji procjenjuje kao opsežno.



UVJETI POSLOVANJA I KVALITETA LOKACIJE

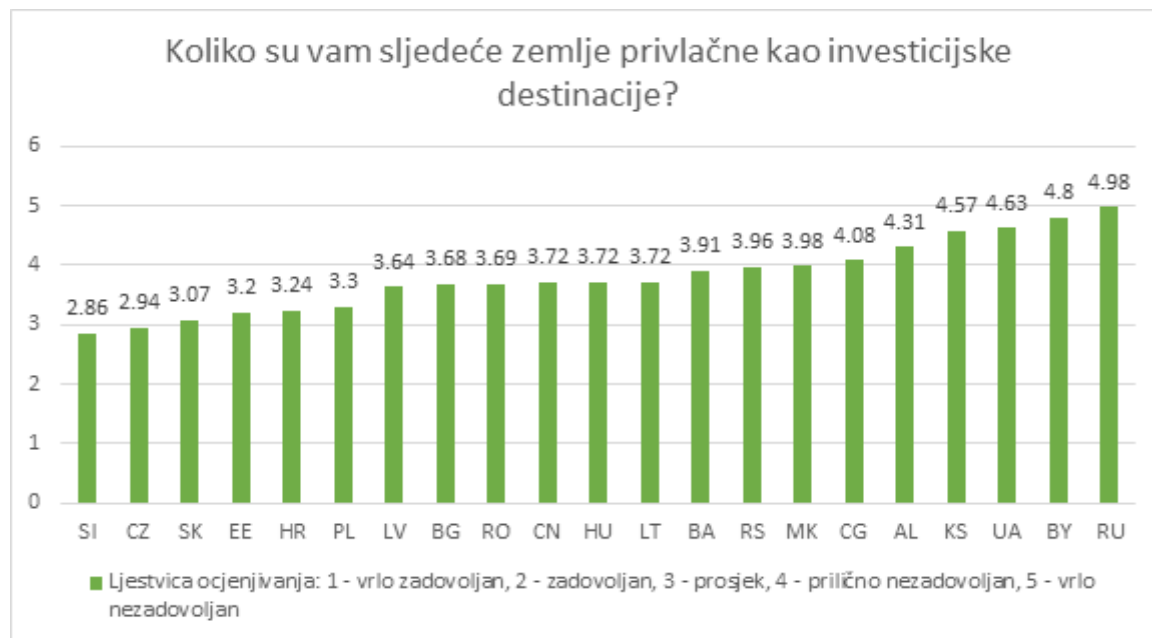
Investicijska lokacija

Broj poduzeća koja bi ponovno odabrale Hrvatsku kao investicijsku lokaciju povećao se s 54 % u 2019. na 74 % u 2021. U 2023. godini iznosi 81 %, što je pad od neznatnih 3 % u odnosu na 2022. godinu.



Privlačnost lokacije za ulaganje država Srednje i Istočne Europe

Hrvatska je zauzela peto mjesto među 16 zemalja Srednje i istočne Europe kada govorimo o privlačnosti investicijske destinacije. Najprivlačnija zemlja za ulaganje poduzetnicima je Slovenija potom Češka, Slovačka i Estonija.



Prednosti i nedostaci poslovanja u Hrvatskoj

Kao prednosti poslovanja u Hrvatskoj poduzetnici navode članstvo Hrvatske u Europskoj uniji, akademsko obrazovanje zaposlenika, kvalificiranost zaposlenika, infrastrukturu te produktivnost i motivaciju zaposlenika. Poduzeća kao nedostatak navode nedovoljnu borbu protiv korupcije i kriminala, porezna opterećenja, porezni sustav, transparentnost javne nabave i javnu upravu.



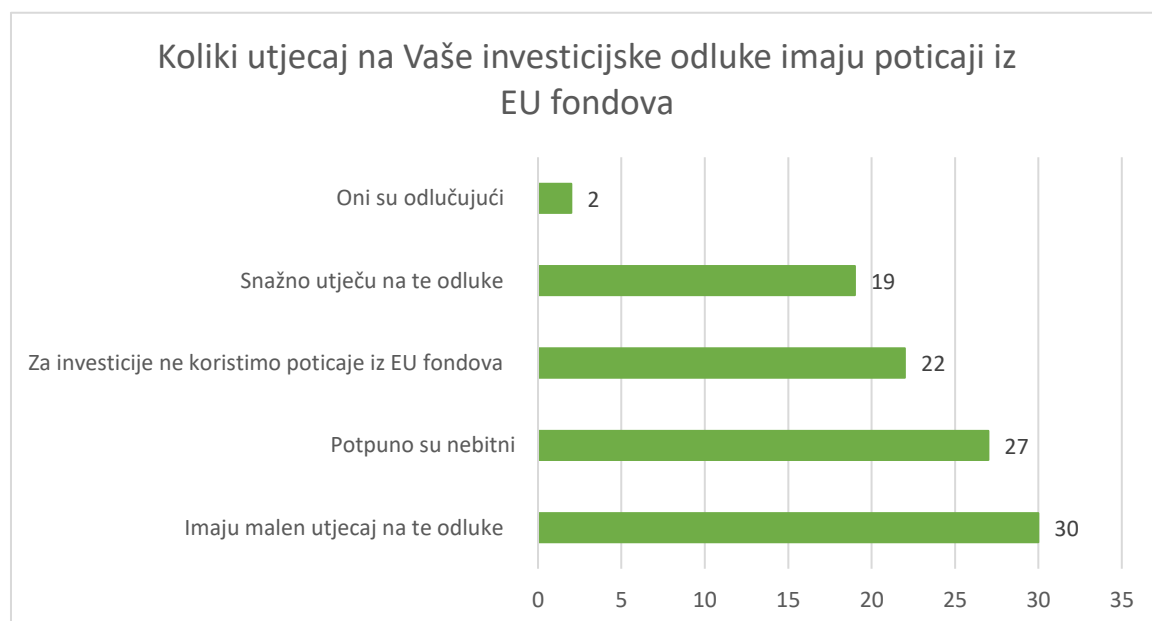
Rizični čimbenici poslovanja

U ovogodišnjem istraživanju nedostatak stručne radne snage za više od polovicu ispitanika najrizičniji je čimbenik poslova u idućih 12 mjeseci. Slijede cijene energije (43 % ispitanika), troškovi rada (41 %), potražnja (26 %), gospodarski uvjeti (25 %), financiranje (23 %) i cijene sirovina (23 %).



UTJECAJ EU FONDOVA NA POSLOVANJE

Na jednu četvrtinu ispitanika poticaji iz EU fondova imaju utjecaj na investicijske odluke, dok su oni za 27 % poduzeća potpuno nebitni. Za samo 2 % poduzeća poticaji iz EU fondova imaju odlučujući utjecaj na donošenje investicijskih odluka. 22 % ispitanika ne koristi poticaje iz EU fondova.



O NJEMAČKO-HRVATSKOJ INDUSTRIJSKOJ I TRGOVINSKOJ KOMORI

Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora najveća je bilateralna poslovna zajednica u Hrvatskoj koja broji više od 330 članova iz hrvatskih, njemačkih i inozemnih krugova.

Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora dio je globalne mreže njemačkih vanjskotrgovinskih komora, delegacija i predstavništava njemačkog gospodarstva (AHK) s više od 150 sjedišta u 93 zemlje. AHK su institucije za promicanje vanjske trgovine Njemačke i pružaju kompetentne usluge, snažnu mrežu kao organizaciju članova i predstavnika interesa njemačkog gospodarstva.

Web: <https://kroatien.ahk.hr/>

KONTAKT

Sofija Radoš

Member Relations & Communication

sofija.rados@ahk.hr

Telefon: + 385 (0)1 6311 616

Mob.: + 385 91 6311 621

Barbara Kraljević

Government Affairs

barbara.kraljevic@ahk.hr

Telefon: + 385 (0)1 6311 618

Mob: + 385 91 4818 188